

Leider & kommentar

GRUNNLAGT 1860
av Chr. Schibsted

Leder

Vi trenger åpenhet om forskningsjuks

Er forskningsjuks en sak mellom forsker og arbeidsgiver, eller trenger offentligheten å få vite om det?

Spørsmålet er blitt aktuelt etter en sak ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) Veterinærhøgskolen. En doktorgradsavhandling som ble levert i 2013 er gjenstand for sterke mistanker om forskningsjuks. I en kronikk i Aftenposten etterspør pensjonert førsteamanuensis Tore Sivertsen ved NMBU Veterinærhøgskolen større åpenhet om saken.

Sivertsen og to kolleger mener å kunne påvise juks med datagrunnlaget for forskningen, som ble publisert i flere artikler og spredt internasjonalt. Anklagen mot forskeren er at det innhentede datagrunnlaget som ble brukt ikke viste særlig effekt av antibiotikabehandling på immunforsvaret hos dyr. Da funnene ble presentert så det imidlertid ut som om denne effekten var tydelig. Det siste var i tråd med forskerens hypotese.

Avviket mellom datagrunnlag og presenterte konklusjoner utløste reaksjoner fra kolleger.

Saken førte til ekstern granskning, som langt på vei konkluderte med juks. En annen gjennomgang var ikke så kategorisk, og mente det ikke var tilstrekkelig bevist at feilene i materialet skjedde med vilje. Gjen-

nomgangen av arbeidet gjorde imidlertid at skolen var innstilt på å trekke godkjenningen av doktorgradsarbeidet, noe som av ulike grunner ikke skjedde.

I vår omtalte forskning.no saken og pekte på at avhandlingen ennå ikke er blitt skikkelig gjennomgått, seks år og tre granskninger etter den første bekymringen ble flagget.

Fakultetsstyret har bedt rektor ved NMBU om å behandle saken på nytt. Rektor har slått fast at saken er avsluttet. Resultatet er fortsatt tvil og uro, noe som ikke gagner NMBU.

Det er ikke et problem bare for NMBU. Forskningen skal i sin innretning være uavhengig og forskere skal ha stor frihet. Det fordrer imidlertid at friheten og tilliten ikke misbrukes. Når det kommer indikasjoner på juks eller grove feil, må åpenhet være stikkordet. Det kan aldri skapes inntrykk av at forskere beskyttes av sine egne, på bekostning av det som er sant.

I denne saken ser det også ut til at saken har vært tema så lenge at det bare øker belastningen for alle involverte. Målet må være å presentere en åpen og grundig gjennomgang så raskt som mulig, også av hensyn til den aktuelle forskeren.

Alle kan gjøre feil. Alle feil bør beklages, mange feil kan rettes opp. Men det fordrer en annen grad av åpenhet enn NMBU synes å ha vist så langt.

Målet må være å presentere en åpen og grundig gjennomgang så raskt som mulig, også av hensyn til den aktuelle forskeren

↓
AFTENPOSTEN
arbeider etter Vær
Varsom-plakatens regler
for god presseetikk.

↓
**ESPEN EGIL
HANSEN**
Sjefredaktør

↓
Trine Eilertsen
Redaksjonsleder